بازتاب

توضیح «صندوق توسعه‌ملی»

● **شرق:** پیرو انتشار گزارشی در شماره اول آذر «شرق»، با عنوان «منابع صندوق ۷۰میلیارددلار شد» به نقل از «قائم‌مقام صندوق توسعه‌ملی»، روابط عمومی این «صندوق » با ارسال توضیحی به روزنامه اعلام کرده است: «درخصوص انعکاس خبر مربوط به اظهارات قائم‌مقام صندوق توسعه‌ملی در مشهد به آگاهی می‌رساند رقم ۷۰میلیارددلار به میزان دارایی و واریزی‌ها به صندوق از ابتدای تشکیل آن اشاره دارد و این رقم مربوط به موجودی نیست. در واقع، از ابتدای تشکیل صندوق توسعه ملی حدود ۷۰میلیارددلار از محل درآمدهای نفت و گاز به این صندوق واریز شده که بخش عمده‌ای از این رقم صرف اعطای تسهیلات ریالی و ارزی یا مسدودکردن منابع در بانک‌مرکزی برای طرح‌های مصوب شده است. براین اساس مجددا تاکید می‌شود که مجموع دارایی و واریزی‌ها ۷۰میلیارددلار بوده است.» لازم به ذکر است که اعلام موجودی ۷۰میلیارددلاری در گزارش «شرق»، در سایر منابع خبری هم منتشر شده است؛ از جمله، «ایسنا» خبر را با تیتر «جدیدترین موجودی صندوق توسعه ملی اعلام شد»؛ «تسنیم» با تیتر «نقدینگی صندوق توسعه ملی ۷۰میلیارددلار است» و «ایرنا» با تیتر « ذخیره صندوق توسعه ملی بالغ بر ۷۰میلیارددلار اعلام شد»، خبر فوق را پوشش داده‌اند.

گذر

ترکان: ۴۰ منطقه ویژه اقتصادی غیرفعال هستند

● **ایرنا:** مشاور رییس‌جمهور و دبیر شورای هماهنگی مناطق آزاد گفت: هم‌اکنون ۴۰ منطقه ویژه اقتصادی در کشور، با وجود داشتن مصوبه مجلس‌شورای‌اسلامی، غیرفعال است.

«اکبر ترکان» در حاشیه سفر به استان خراسان‌شمالی در بجنورد در جمع خبرنگاران، دلیل غیرفعال‌بودن این مناطق ویژه اقتصادی را نداشتن زیرساخت‌های مناسب برای سرمایه‌گذاری عنوان کرد. وی نداشتن سازمان و مسوول برای این مناطق ویژه را علت دیگری برای غیرفعال‌بودن این مناطق برشمرد.

برخلاف قرارداد اولیه با متقاضیان صورت گرفت

افزایش ۱۲میلیون تومانی قیمت مسکن «مهرپردیس»

شرق: بر اساس متنی که در پرتابل متقاضیان فاز۱۱ مسکن مهر پردیس قرار گرفته است، متقاضیان دریافت مسکن مهر باید تا آخر آذرماه سال‌جاری مبلغ ۱۲میلیون‌تومان دیگر به‌صورت علی‌الحساب به حساب خود واریز کنند. واریز ۱۲میلیون‌تومان برای تحویل واحدهای مسکن مهر، علاوه‌بر دریافت مبلغ ۲۷میلیون‌تومانی اولیه، در حالی صورت گرفته است که رییس انجمن انبوه‌سازان می‌گوید قیمت‌های مسکن مهر مقطوع است و وزیر راه‌وشهرسازی هم پیش از این تاکید کرده بود هیچ توجیهی از پیمانکاران مسکن مهر برای بالارفتن قیمت مسکن مهر پذیرفتنی نیست. در متن قرارداد کوزو، شرکت سازنده مسکن مهر پردیس هیچ اشاره‌ای به رقم ۱۲میلیون‌تومان نشده است. براساس اطلاعاتی که در سایت رسمی کوزو ثبت شده، قرار است ۳۰میلیون‌تومان برای دریافت واحدهای مسکن‌مهر دریافت شود؛ ۲۵میلیون‌تومان میزان آورده برای دریافت دعوتنامه، سه‌میلیون‌تومان میزان آورده بعد از دریافت دعوتنامه برای عقد قرارداد و دومیلیون‌تومان میزان آورده زمان تحویل واحد. ۳۰میلیون‌تومان هم میزان وام تعلق‌گرفته به واحدهای مسکن مهر پردیس فاز۱۱ بوده است. در هیچ کجای این سایت اشاره‌ای به رقم ۱۲میلیون‌تومان نشده است. از طرف دیگر بر اساس اطلاعات این سایت قرار بوده قیمت کل مسکن مهر پردیس ۶۰میلیون‌تومان باشد که ۳۰میلیون آن در سه‌مرحله توسط متقاضیان نقدا پرداخت شود و ۳۰میلیون در قالب وام. اما اکنون با توجه به اطلاعیه ارسال‌شده برای متقاضیان، رقم بسیار بالاتر از رقم اولیه است. در اطلاعیه، تنها مهلتی یک‌ماهه به متقاضیان داده شده است تا ظرف یک‌ماه، ۱۲میلیون‌تومان- حدودا رقمی معادل نیمی از رقم واریزی اولیه را- آماده کرده و واریز کنند. اما هیچ توضیحی داده نشده که اگر این رقم واریز نشود یا متقاضی توان پرداخت این رقم مازاد را نداشته باشد، چه اتفاقی رخ خواهد داد. در حالی که در این شرایط انتظار می‌رود یکی از مسوولان این فاز مسکن مهر اطلاعاتی در مورد علت گرانی قیمت مسکن یا موارد مشابه بدهد، مدیرعامل شرکت عمران پردیس تنها به ذکر یک نکته اکتفا کرده است: «چندروز دیگر جلسه‌ای با حضور رسانه‌ها برگزار شده و جواب کاملی برای همه موارد می‌دهیم. بحث ما بیشتر به این‌صورت است که جمع‌بندی کاملی را درخصوص دلایل اعلام این مبلغ (۱۲میلیون‌تومان) ارایه دهیم و ما افزایشی را اعلام نکرده‌ایم.» در اطلاعیه درج‌شده پرتابل متقاضیان مسکن مهر هم هیچ دلیلی برای دریافت این مبلغ بالا از متقاضیان عنوان نشده است. تنها موضوعی که در سایت عنوان شده این است که «قیمت‌ها در مرحله ثبت‌نام نهایی نشده بوده و مدیریت وقت شرکت عمران، قیمت‌ها را به‌صورت علی‌الحساب اعلام کرده است.» مجتبی بیگدلی، رییس انجمن انبوه‌سازان می‌گوید: قیمت مسکن مهر مقطوع است. قرار نبود که جز رقم اولیه پول جدیدی از مردم گرفته شود. اما به‌قدری در ساخت این پروژه تاخیر ایجاد شد که ما به عنوان انبوه‌ساز با تورم ۴۰درصدی و افزایش هزینه‌های ساخت مواجه شدیم. رییس انجمن انبوه‌سازان می‌گوید: اگر متقاضیان به تعهدات خود عمل کرده‌اند و هزینه خرید واحدهای مسکن مهر را پرداخت کرده‌اند دولت و پیمانکاران هم باید به تعهد خود عمل کنند و خانه‌های مسکن مهر را با قیمت اولیه توافق شده به مردم تحویل دهند. مردم که نباید هزینه دیرکرد ساخت پروژه را تقبل کنند.

سخنگوی دولت:

تورم آبان به ۱۷/۸درصد رسید

شرق: محمدباقر نوبخت، سخنگوی دولت نرخ تورم آبان‌ماه سال‌جاری را ۱۷/۸درصد اعلام کرد. همچنین او از نرخ تورم نقطه‌به‌نقطه آبان سال‌جاری در مقایسه با ماه مشابه سال قبل هم خبر داد که به ۱۳/۲ رسید. این میزان از کاهش تورم در حالی رخ می‌دهد که دولت پیش‌بینی کرده بود نرخ تورم پایان سال۹۳ تا ۱۵درصد کاهش یابد. البته دولت در بودجه۹۳ هدفگذاری خود از تورم برای همین سال را ۲۵درصد اعلام کرد اما در ماه‌چهارم سال رییس‌جمهور در جمع مردم اردبیل از هدف‌گذاری جدید برای تورم پرده برداشت. او گفت تورم در پایان سال‌جاری به زیر ۲۰درصد خواهد رسید. با این حال حیدر مستخدمین‌حسینی، کارشناس اقتصادی در گفت‌وگو با «شرق» ضمن اظهار نگرانی از این میزان کاهش تورم گفت: تورم لازمه رونق و کاهش نرخ آن به‌معنای ایجاد رکود بیشتر در بخش تولید است. اینکه می‌بینیم دولت در ماه هشتم سال به هدف‌گذاری خود بیش از اندازه نزدیک شده نه به‌معنای عملکرد مثبت که به‌نحوی نشانگر بی‌برنامگی دولت است. در شرایطی که رکود دامن‌گیر تولید است اصرار بیجای دولت در پیشی‌گرفتن ۱۰درصدی از هدفگذاری در بودجه۹۳ در کاهش نرخ تورم می‌تواند مشکلات متعددی را متوجه بخش تولید کند. وی با اشاره به افزایش ۲۹/۱درصدی میزان نقدینگی در یک‌سال منتهی به شهریور سال‌جاری افزود: اینکه می‌بینیم این میزان رشد نقدینگی که در دوران آقای احمدی‌نژاد هم شاهد آن نبوده‌ایم، موجب خروج از رکود نشده از آن جهت است که این نقدینگی به‌هیچ‌وجه صرف کمک به بخش تولید نشده است. نکته مهم‌تر آنکه این میزان کاهش در نرخ تورم نباید ما را فریب دهد. در شرایط فعلی به‌علت رکود وسیعی که بخش‌های مختلف اقتصاد، به‌خصوص مسکن را فراگرفته، نقدینگی در دست مردم، در حساب‌های بانکی که تنها شکل مطمئن سرمایه‌گذاری محسوب می‌شوند حبس شده است. روزی که اقتصاد ایران کمی از دام رکود خلاص شود و نقدینگی به حرکت درآید تاثیرات ویرانگر آن مشخص خواهد شد. مستخدمین‌حسینی درخصوص راهکارهایی که دولت برای کاهش تورم در نظر گرفته است اظهار کرد: یکی از مهم‌ترین راهکارها که متاسفانه در رسانه‌ها به آن اشاره نمی‌شود آنجایی مشخص می‌شود که به یاد آوریم در روزهای ابتدایی آغاز به‌کار دولت میزان ارزش بازار سرمایه بالغ بر ۱۵۰میلیارددلار بود. امروز شاهدیم ارزش این بازار به ۱۰۵میلیارد رسیده است. این یعنی دولت با کاهش ارزش دارایی سهامداران که از نظر من عامدانه هم بوده، ۴۵میلیارد دلار نقدینگی را از دست مردم خارج کرده. او همچنین درخصوص راهکارهای پیش‌روی دولت برای خروج از رکود گفت: متأسفانه دولت تاکنون برنامه منسجمی را برای خروج از رکود ارایه نکرده است. لایحه‌ای که تحت‌عنوان بسته خروج از رکود به مجلس فرستاده شده نیز دردی از تولید دوا نخواهد کرد. از دید مالی نیز دولت به‌جز تعیین نرخ سود، سیاست حمایتی خاصی را به بانک‌ها ابلاغ نکرده است. به‌علاوه در این بخش شاهد آنیم که متاسفانه صندوق توسعه ملی خود در عمل تبدیل به یک‌بانک شده و به‌صورت مستقیم اقدام به پرداخت تسهیلات به پروژه‌ها می‌کند. این همان اشتباهی است که بانک مرکزی نزدیک به دوده گذشته انجام داد. راهکار خروج از رکود آن است که دولت منابع صندوق توسعه ملی را به بانک‌ها اختصاص دهد و سپس با ابلاغ سیاست‌های مالی و نظارت قاطع بر نحوه توزیع منابع در بانک‌ها، منابع مالی را در قالب تسهیلات در اختیار تولید بگذارد.

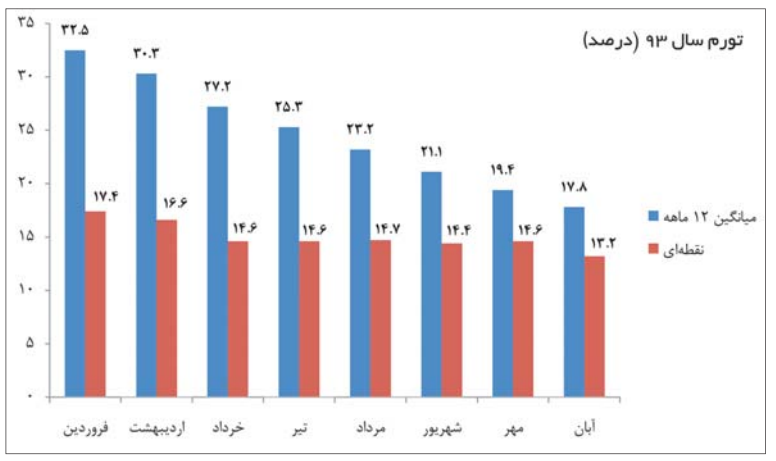

خبر

مشارکت سپاه و ارتش برای مقابله با قاچاق سوخت

● **ایرنا:** مدیرکل دفتر مبارزه با قاچاق فرآورده‌های نفتی ستاد مبارزه با قاچاق کالا و ارز، از مجوز ورود عملیاتی نیروهای سپاه و ارتش برای مقابله با قاچاق سوخت خبر داد. قاسم خورشیدی در نشست مشترک کمیسیون مبارزه با قاچاق کالا و ارز استانداری‌های گیلان، آذربایجان‌شرقی و اردبیل در رشت افزود: در مجوز ماموریتی که به‌تازگی در آب‌های ساحلی جنوب از فرمانده معظم کل قوا اخذ شد، نیروهای دریایی ارتش و سپاه اجازه یافتند تا برای مقابله ورود کنند. خورشیدی تصریح کرد: از میان ۹ پالایشگاه فعال در کشور، هفت پالایشگاه خصوصی و دو پالایشگاه دولتی هستند که روزانه به‌طور تقریبی یک‌میلیون‌و۸۰۰هزار بشکه نفت‌خام دریافت می‌کنند.

بازار . سه‌شنبه ۴ آذر

طلاو سکه *	قیمت
طرح جدید	۹۲۹۰۰۰
طرح قدیم	۹۲۹۰۰۰
نیم	۴۶۶۰۰۰
ربع	۲۶۶۰۰۰
گرمی	۱۶۹۵۰۰
گرم ۱۸ عیار	۹۴۵۰۰
اونس * (دلار)	۱۲۰۰

قیمت انواع سکه و طلا در بازار رسمی
قیمت در ساعت ۱۸

ارز *	قیمت(تومان)
دلار آمریکا	۳۲۶۱
یورو	۴۰۸۳
پوند	۵۱۱۰
درهم	۸۹۲

* نرخ انواع ارز در صرافی‌های مجاز تهران

عنوان شاخص	مقدار	تغییر
شاخص کل	۷۴۷۴۰/۹	-۱/۵۹
شاخص ۳۰ شرکت بزرگ	۳۴۳۱/۴	-۲/۰۸
شاخص آزاد شناور	۸۶۴۵۴/۱	-۱/۹۷
شاخص بازار اول	۵۵۳۴۴/۲	-۱/۷۲
شاخص بازار دوم	۱۴۵۱۳۷	-۱/۲۷
شاخص صنعت	۶۲۱۲۲/۶	-۱/۳۳

چه چیزی بهره‌وری مرا جابه جا کرد؟!
کیفیت در ارزش افزوده یا تمرکز بر سود بیشتر؟!

نوسا
شرکت نرم‌افزار و سخت‌افزار ایران

در تعامل علم اقتصاد و دانش مدیریت، بهره‌وری یک مجموعه اقتصادی متاثر از دو عامل کلیدی یعنی کارایی[1] و اثربخشی[2] است. با توجه به نوع ارتباط این دو عامل و تاثیر منطقی آن‌ها در بهره‌وری یک سازمان یا یک شرکت، تمرکز بیش از حد بر روی یکی از پارامترهای مذکور، بدون در نظر گرفتن نقش موثر دیگری، کیفیت در بهره‌وری یک مجموعه را تضعیف می‌نماید. در واقع وجود اثر بخشی و کارایی در کنار یکدیگر، شرط اصلی برای تحقق بهره‌وری بهینه می‌باشد.

در تعاریف آکادمیک علم اقتصاد، کارآیی را نسبت محصول واقعی(یاخدمات ارائه شده) به محصول مورد انتظار و اثربخشی را درجه تحقق هدف‌ها در سازمان و بهره‌وری را مجموع کارآیی و اثر بخشی در نظر می‌گیرند.[1] در دانش مدیریت، اثربخشی به معنای انجام کارهای درست، که سازمان را به اهداف خود نائل می‌کند و کارایی به معنای انجام درست کارها و مترادف با استفاده بهینه از منابع، در جهت افزایش مقدارتولید است.[2]

اثربخشی*کارایی = بهره‌وری

در مدیریت کسب و کار، وقتی صحبت از اثر بخشی می‌شود، نقش خروجی‌های یک مجموعه اقتصادی پررنگ می‌شود، یعنی تمرکز بر روی خروجی‌های واقعی یک شرکت یا یک سازمان (مانند فروش کالا یا خدمات) با در نظر گرفتن خروجی‌های مورد انتظار آن مجموعه (برآوردی بر حسب اطلاعات گذشته)؛ و برای اثربخشی مطلوب یک مجموعه ، باید نسبت خروجی‌های واقعی به خروجی‌های مورد انتظار، بزرگتر باشد.

اثربخشی = خروجی واقعی / خروجی مورد انتظار

به عنوان مثال: پیش بینی شرکت آلفا از میزان درآمد حاصل از فروش کالا در سال ۹۳، هزار واحد بوده است، ولی میزان فروش تحقق یافته در سال ۹۳، هشتصد واحد بوده؛ بنابراین میزان اثربخشی شرکت مذکوردر زمینه فروش کالا ۸۰ درصد بوده است. اما تمرکز اصلی کارایی بر روی ورودی‌های یک مجموعه می‌باشد، هر چه نسبت ورودی‌های مورد انتظار (پیش بینی هزینه‌ها) یک شرکت یا یک سازمان به ورودی‌های واقعی آن (هزینه‌های واقعی مثل حقوق و دستمزد) به‌صورت معنی‌دار بزرگتر باشد، کارایی آن مجموعه بهینه‌تر خواهد شد.

کارایی = ورودی مورد انتظار / ورودی واقعی

به عنوان مثال شرکت آلفا پیش‌بینی کرده بود که در سال ۹۳ در صورت خرابی یکی از دستگاه‌های خط تولید، باید یکی دیگر جایگزین آن نماید و خریدی معادل ۴۰۰ واحد انجام گیرد. ولی در سال ۹۳ با تعمیر آن دستگاه توسط پرسنل داخلی شرکت هزینه‌ای معادل ۲۰۰ واحد صورت گرفته است.

بنابراین کارایی شرکت مذکور در این زمینه ۲۰۰ درصد بوده است. با توجه به تعاریف و فرمول‌های مذکور و با در نظر گرفتن این موضوع که ورودی و خروجی مورد انتظار معمولا مقدار ثابتی (بر حسب اطلاعات سال‌های گذشته) می‌باشد و از طریق فرمول‌های مهندسی به کمک نرم افزارهای مربوطه، به دست می‌آید می‌توان آن را از فرمول بهره‌وری جدا نمود و به عنوان ضریبی ثابت از آن یاد نماییم.

بهره‌وری = خروجی واقعی / ورودی واقعی * (ضریب ثابت مهندسی)

با توجه به تعاریف و فرمول‌های فوق می‌توان چنین استنباط نمود که برای بهره‌وری موثر یک مجموعه اقتصادی، ناگزیر به کنترل و مدیریت خروجی‌های واقعی و ورودی‌های واقعی آن مجموعه می‌باشیم.

شناسایی خروجی‌های واقعی مجموعه، با توجه به ابزارهایی که در این رابطه وجود دارد مانند سیستم‌های مالی یکپارچه کار سختی نمی‌باشد اما کنترل آن با توجه به عوامل مختلف تاثیرگذار اقتصادی کار راحتی نیست، از طرفی شناسایی ورودی‌های واقعی مجموعه با توجه به این‌که هزینه‌های دیگری جدا از مخارج خرید کالا و خدمات، (مانند هزینه استهلاک، هزینه نیروی انسانی و سایر هزینه‌های سربار) بر مجموعه تحمیل می‌شود کار راحتی نمی‌باشد، ولی پس از شناخت آن کنترل هدفمند آن راحت تر می‌شود، بنابراین هر چه بتوان تمرکز بیشتری بر روی ورودی‌های یک مجموعه اقتصادی داشته باشیم و بتوانیم ارتباط منطقی بین ورودی‌های واقعی و خروجی‌های واقعی یک شرکت یا یک سازمان پیدا نماییم، می‌توان بهره‌وری آن واحد اقتصادی را بهتر و بصورت بهینه کنترل و مدیریت نماییم.

اما چگونه این مهم امکان پذیر است. با تفکیک ورودی‌های واقعی به ورودی‌های داخلی (مانند هزینه نیروی انسانی) و ورودی‌های خارجی (مانند هزینه خرید مواد اولیه) با مفاهیم جدیدی تحت عنوان سود و ارزش افزوده آشنا خواهیم شد که گره‌گشای کار خواهند بود.

سود = (ورودی‌های داخلی+ ورودی‌های خارجی)- خروجی‌های واقعی
ارزش افزوده = خروجی‌های واقعی - ورودی‌های خارجی
خروجی‌های واقعی = ارزش افزوده + ورودی‌های خارجی

حال می‌توان از مفاهیم و فرمول‌های مذکور در فرمول مربوط به بهره وری استفاده نماییم .

بهره‌وری = ارزش افزوده+ ورودی‌های خارجی / ورودی واقعی

ارزش افزوده = ورودی داخلی + از طرفی سود

همانطور که مشاهده می‌شود با اضافه شدن مفهومی تحت عنوان ارزش افزوده، تاثیر مستقیم خروجی‌ها در بهروه‌وری را می‌توان کنترل نمود و به جای آن تمرکز خود را معطوف به اثر بخشی آن چه از بیرون به شرکت یا سازمان وارد می‌شود (به عنوان ورودی خارجی) و کیفیت در بهره‌وری ورودی‌های داخلی مجموعه اقتصادی(به عنوان یکی از مهمترین عوامل تاثیرگذار در ارزش افزوده)، نماییم.

به‌طور کلی می‌توان چنین نتیجه گرفت که تمرکز بر روی کیفیت در ارزش افزوده به عنوان یکی از مهمترین عوامل کلیدی و تاثیرگذار در بهره‌وری مجموعه اقتصادی، ضامن رشد و بقای آن مجموعه خواهد شد.

اما چگونه این مهم دست یافتنی است؟ چگونه می‌توان کیفیت ورودی‌های داخلی مجموعه اقتصادی را افزایش دهیم؟

برای مطالعه ادامه این نوشتار به سایت www.nosa.com مراجعه نمایید.

پی‌نوشت:
۱- کارایی:(efficiency) رابطه بین نتیجه به‌دست آمده و منابع استفاده شده است. بند ۴-۲-۳ ISO ۹۰۰۰:۲۰۰۵
۲- اثر بخشی : (effectiveness) میزان فعالیت‌های برنامه‌ریزی شده تحقق یافته و نتایج برنامه‌ریزی به‌دست آمده است. بند ۵-۲-۳ ISO ۹۰۰۰:۲۰۰۵

منابع:
۱- ابطحی، سید حسین و مهروژان، آرمن؛ مهندسی روش‌ها، تهران، قومس، ۱۳۷۲، چاپ اول، ص۲۷.
۲- ابطحی، سیدحسین و کاظمی، بابک؛ بهره‌وری، تهران، موسسه مطالعات و پژوهش‌های بازرگانی، ۱۳۷۸، چاپ دوم، ص۹.
۳-منبع اینترنتی مورد استناد: http://www.iso.org

تهیه و تدوین :
دپارتمان مدیریت دانش
شرکت نرم‌افزار و سخت‌افزار ایران (نوسا)